

**TILSYNSRAPPORT FOR
Børnehuset Bjerregrav
PÆDAGOGISK TILSYN 2023**

Indhold

Pædagogisk tilsyn i Randers kommune 2023	3
Data	3
Børneperspektivet	3
Tilsynsmøde	3
Samlet vurdering	3
Det uanmeldte tilsyn	4
1. Relationer	5
2. Mangfoldighed og inklusion	7
3. Lege- og læringsmiljøer	9
4. Kommunikation og sprog	12
5. Fysiske rammer	14
6. Forældresamarbejde	16
7. Sammenhænge	17
Tilsynsmøde	19
Samlet vurdering	23

Pædagogisk tilsyn i Randers kommune 2023

Opbygningen af det nye tilsynskoncept for institutionerne er udarbejdet med udgangspunkt i den lovgivende ramme, erfaringer fra gennemførelsen af pædagogisk tilsyn 2021 og tidligere tilsyn. Det nye tilsynskoncept bidrager til at sikre og udvikle kvaliteten på vores dagtilbudsområde.

Tilsynet er uanmeldt og udføres af pædagogiske konsulenter fra Børnefagligt Udviklingscenter. Alle konsulenter observerer ud fra samme pejlemærker, prædefinerede indikatorer og vurderingskriterier, hvilket sikrer gennemsigtighed og uvildighed.

Tilsynet giver de pædagogiske konsulenter et godt indblik i praksis. Med dette indblik optimeres forvaltningens mulighed for at understøtte praksis og sætte fokus på de områder og indsatser, som giver størst værdi for børnene.

Data

Det pædagogiske tilsyn tager afsæt i både kvalitative og kvantitative data, herunder skriftlig dokumentation fra tidligere tilsynsbesøg samt viden fra tidligere dialog med dagtilbuddet. Med data forstås forskellige typer af oplysninger om dagtilbuddet indhentet med forskellige metoder. Data har til formål ud fra forskellige perspektiver at give indsigt i indholdet i dagtilbuddet og kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer.

I Randers er der udarbejdet en egen rapportering med spørgsmål til relevante data. Egen rapporteringen sendes ud til alle institutioner og returneres besvaret senest tre uger inden tilsynsmødet.

Børneperspektivet

Som en del af tilsynet udfører den pædagogiske leder i institutionen et børneinterview. Svarene fra interviewet modtages i egen rapporteringen og indgår i den samlede vurdering.

Tilsynsmøde

Data fra egen rapportering og observationer drøftes ved et tilsynsmøde, hvor forældrerepræsentant, dagtilbudsleder, pædagogisk leder, pædagogisk personale, tilsynsførende konsulent og evt. referent deltager.

Samlet vurdering

Grundlaget for den samlede vurdering af kvaliteten i den enkelte institution udgøres af tilsynsførendes observationer af praksis, institutionernes egen rapportering og tilsynsmødet.

Det uanmeldte tilsyn

Den tilsynsførende konsulent har observeret institutionens lege- og læringsmiljø i tre timer d. 13. juni 2023 i tidsrummet 7.50-10.55.

Der er observeret ud fra prædefinerede indikatorer under de fem pejlemærker. Alle pejlemærker og indikatorer er med afsæt i den styrkede pædagogiske læreplan og den nyeste forskning på området. Alle konsulenter anvender den samme skabelon for observationen, da dette styrker gennemsigtigheden og uvildigheden i tilsynet.

Vurderingen under de enkelte pejlemærker foretages ud fra nedenstående vurderingskriterier.

Fuldstændig opfyldelse	Der arbejdes selvstændigt videre med pejlemærket og det anbefales, at praksis vedligeholdes.
Omfattende opfyldelse	Der arbejdes selvstændigt videre, og der kan med fordel laves en mindre justering af praksis.
Delvis opfyldelse	Der arbejdes selvstændigt videre, men der bør ske en justering af praksis. Det er relevant at modtage sparring fra børnefagligt udviklingscenter på udviklingspotentialet.
Begrænset opfyldelse	Der skal arbejdes videre med justering af praksis og der laves en handleplan. Dette skal ske i samarbejde med Børnefagligt Udviklingscenter. Det forventes, at den lokale ledelse indgår og sikrer støtte og opfølgning på udviklingspunkterne/udviklingspunktet.
Utilstrækkelig opfyldelse	Der skal arbejdes videre med udvikling af praksis og der laves en handleplan. Dette skal ske i samarbejde med Børnefagligt Udviklingscenter. Handleplanen sendes til den tilsynsførende konsulent og der laves et opfølgende tilsyn. Børnefagligt Udviklingscenter vil indgå konsultativt i processen ligesom den overordnede ledelse vil blive inddraget og forventes at sikre, at der sker en forandring af praksis.

1. Relationer

Randers Kommune tager afsæt i et ressourceorienteret børnesyn, hvor det enkelte barn ses som et selvstændigt individ med ret til at udvikle sig i eget tempo. Det enkelte barn har værdi i sig selv og anses som et demokratisk menneske, der bidrager til fællesskabet.

Barnet har ret til at møde nærværende, omsorgs- og tillidsfulde voksne, der ser barnet som et kompetent og nysgerrigt individ. Personale og ledelse indgår i en anerkendende relation til barnet, så barnet føler sig set, forstået og mødt med positiv forventning. Dette gør sig gældende i måden at forstå og anskue barnet på, men også i den verbale og nonverbale kommunikation i mødet med barnet. Ligeledes skal barn/barn relationen understøttes gennem nærværende voksne, der støtter og guider børnene i deres gensidige kommunikation og forståelse af hinanden.

1. Relationer	
Indikatorer	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Personalet fremstår som gode rollemodeller i forhold til venlighed, imødekommenhed, roligt kropssprog, empati og afstemning ✓ Personalet bruger positiv og nænsom guidning i alle interaktioner mellem barn-voksen og barn-barn ✓ Personalet er nærværende og tilbyder hjælp, når barnet er usikker, bange eller ked af det ✓ Personalet støtter barnet i at knytte venskaber til andre børn ✓ Personalet udtrykker sig tydeligt og anerkendende i forhold til forventninger til barnet/børnegruppen ✓ Personalet engagerer sig i genkendelige gøremål, lege, oplevelser og bidrager til den gode stemning ✓ Personalet udviser omsorgsetiske handlinger, eksempelvis at tilbyde børnene mad, hvis de er sultne, noget at drikke, hvis de er tørstige, at få skiftet ble o.a. ✓ Børnene udviser tryghed og glæde i kontakten med personalet <p>Her kan du læse mere om relationskompetence.</p>
Opsamling	<p><i>Institutionen inddrager børneperspektivet gennem nærvær og deltagelse i børns leg, for at få greb om, hvad der optager dem og hvad de 'kalder på' (data fra egen rapportering)</i></p> <p>Institutionen lever op til de enkelte indikatorer og derved pejlemærket. Der er en gennemgående og faglig stærk praksis for at imødekomme det enkelte barn gennem nærvær, ligeværdighed og inddragelse, samt praksis for at</p>

1. Relationer

understøtte børnefællesskabet. Personalet er inviterende, lyttende og meget opmærksomme på det enkelte barn, og guider børnene på en yderst anerkendende måde, så børnene oplever sig set, mødt og guidet i en tydelig ramme. Personalet fremstår som gode rollemodeller, der er venlige, imødekommende, engagerede, udviser empati og er afstemt i forhold til børnene.

Nærværet forholder sig konstant, som medvirker til, at børn og voksne er fordybet i længere tid, hvilket medvirker til, at alle børn bliver medinddraget og guidet. Det relationelle arbejdes lykkes i både vuggestuen og børnehaven, og selv i de mindre grupper er nærværet og den anerkendende tilgang til stede.

Personalet inviterer til samspil i leg, aktivitet og rutinesituationer, og har godt greb om at følge barnets spor.

Personalet i vuggestuen udviser flot praksis for at italesætte børnenes og egne initiativer og oplevelser, hvilket har indflydelse på, at børnene ikke bliver usikre på hvad der sker omkring dem.

I børnehaven observeres der en yderst flot praksis for en oprigtig interesse og kendskab til det enkelte barn, som medvirker til, at alle børn bliver inddraget som vigtige individer i fællesskabet.

Personalet udviser praksis for at understøtte barn-barn samspillet, og det begyndende venskab. Dette observeres ved, at personalet i alle sammenhænge formår at inviterer børn ind i dialogen, legen og får understøttet, at børnene har øje for hinanden.

Børnene giver selvstændigt udtryk for, at når de har brug for hjælp eller er kede af det, så kan man bruge sin ven i børnehaven. Dette kommer sig til udtryk i forbindelse med samling, hvor der bliver drøftet følelser. Ligeledes observeres det i forbindelse med måltidet, hvor børnene ikke blot viser den voksne hvilken øjenfarve man har, men at børnene hjælper hinanden med at afsøge, hvilken øjenfarve hinanden har. Det er generelt en del af praksis at understøtte barn-barn relationen. Ligeledes er det er del af praksis at italesætte venskaber i både vuggestuen og børnehaven, hvor måden at gøre det på tager afsæt i børnenes udvikling.

Måden hvorpå personalet lykkes med det relationelle arbejde har indflydelse for de resterende pejlemærker som eksempelvis kommunikation og sprog.

Anbefalinger til vedligeholdelse af praksis

- Vedligehold måden hvorpå personalet i alle sammenhænge er nærværende gennem engagement, ro, fordybelse, øjenkontakt, møde børnene i børnehøjde mm.
- Vedligehold at se, møde og guide barnet

1. Relationer

- Vedligehold måden hvorpå barn-barn samspillet og det begyndende venskab understøttes

Vurdering

Fuldstændig opfyldelse

Der arbejdes selvstændig videre med pejlemærket og det anbefales, at praksis vedligeholdes.

2. Mangfoldighed og inklusion

Randers kommune understøtter et resourcesyn, der skaber deltagelsesmuligheder for alle børn ved at give lige muligheder for at blive hørt og taget alvorligt som en del af barnets dannelsesproces og demokratiske forståelse. Alle børn har ret til at blive inviteret ind i børnefællesskaber uanset baggrund, køn, alder, personlighed, kompetencer og kultur. Hverdagen skal give barnet mulighed for at prøve og erfare forskellige positioner i fællesskabet. Barnet har ret til at opleve og erfare forskellige fællesskaber, kulturer, normer, traditioner og værdier. Med afsæt i Randers kommunes inklusionsstrategi, skal personale og ledelse understøtte det enkelte barn ved at justere tilgang og ramme efter barnets behov. En tidlig indsats tager afsæt i barnets behov, potentialer og ressourcer. Barnet anskues som et ligeværdigt og demokratisk menneske, der har medindflydelse på hverdagens dagsform, leg og aktivitet.

2. Mangfoldighed og inklusion

Indikatorer

- ✓ Personalet fremhæver børnenes positive initiativer og hensigter for børnegruppen
- ✓ Personalet anvender den "pædagogiske bagdør" ved behov
- ✓ Personalet anvender uderummet og fysiske rum som ekstra pædagogisk rum
- ✓ Personalet konflikthåndterer med ro, venlighed og nænsom guidning
- ✓ Børn har mulighed for pause i leg, aktiviteter og rutinesituationer
- ✓ Personalet organiserer fælles lege og aktiviteter på tværs af køn, kultur og alder
- ✓ Personalet understøtter børnenes behov for samhørighed med resten af børnegruppen

2. Mangfoldighed og inklusion

- ✓ Personalet støtter børn, der ikke ved egen hjælp har deltagelsesmuligheder i leg, aktiviteter og rutinesituationer

Opsamling

Personalet opfylder indikatorerne og derved pejlemærket. Med tæt sammenhæng til pejlemærket relationer, lykkes personalet med at inkludere børnene i børnefællesskabet. Personalet har grundet kvalitetsstærkt relations arbejde en tæt kontakt til det enkelte barn, og børnene udviser tydeligvis tryghed og tillid til personalet, der støtter og guider dem hensigtsmæssigt. Personalet fremhæver børnenes positive initiativer, ideer og hensigter for børnegruppen som en naturlig del af praksis. Børnenes ideer og input bliver fremhævet for børnegruppen i både leg, samling og i forbindelse med måltidet.

Personalet anvender den 'pædagogiske bagdør' ved behov, men behovet er et minimum da personalet er på forkant med, hvad barnet kan blive udfordret af, og personalet justerer læringsmiljøet i et flow som del af praksis. Den 'pædagogiske' bagdør observeres anvendt i forbindelse med, at et barn i vuggestuen udviser utryghed over den tilsynsførendes tilstedeværelse, hvor personalet møder barnet i kontakten og finder hensigtsmæssig løsning i samråd med barnet. Ligeledes justeres samling i børnehaven, da et barn ikke har overskud til at deltage.

Personalet skaber mulighed for at barnet efter behov kan få pause fra leg og aktivitet, hvilket eksempelvis observeres i børnehaven, hvor et barn ligger med tæppe på en madras og observerer den legende leg ved siden af. Den voksen støtter barnet i at det er ok at holde pause og har en opmærksomhed på, at hjælpe barnet ind i legen når barnet igen er klar.

Personalet konflikthåndterer med ro, venlighed og guidning, hvilket eksempelvis observeres i vuggestuen, hvor et barn tager et andet barns bil i sandkassen. Personalet hjælper børnene ved at finde flere biler, og italesætter at barnet får den tilbage igen. Der kan udvikles på at italesætte begge børns hensigter. I børnehaven konflikthåndteres der hensigtsmæssigt i forbindelse med samling, hvor et barn oplever der er for lidt plads.

Personalet formår at understøtte barnets samhørighed, hvilket anses i sammenhæng med pejlemærket relationer. Personalet inviterer hensigtsmæssigt børnene ind i samspil, og understøtter at alle børn eksempelvis inddrages i dialogen under måltidet. Der er en general praksis for at inddrage hinanden i leg, aktivitet og praktiske gøremål.

Anbefalinger til vedligeholdelse af praksis

2. Mangfoldighed og inklusion

- Vedligehold praksis for at fremhæve børnenes positive initiativer og hensigter for børnegruppen
- Vedligehold anvendelse af den 'pædagogiske bagdør' ved behov
- Vedligehold praksis for hensigtsmæssig konflikthåndtering. Understøt italesættelse af begge parter hensigt.
- Vedligehold praksis for at understøtte børns oplevelse af samhørighed
- Vedligehold praksis for at støtte børn der ikke selvstændigt har deltøgelsesmulighed i leg, aktivitet og rutine

Vurdering

Fuldstændig opfyldelse

Der arbejdes selvstændig videre med pejlemærket og det anbefales, at praksis vedligeholdes.

3. Lege- og læringsmiljøer

Med afsæt i den styrkede pædagogiske læreplan tilrettelægges et alsidigt læringsmiljø for det enkelte barn og børnegruppen hele dagen. Barnet oplever en hverdag, hvor det trives, lærer, udvikles og dannes gennem deltagelse og medindflydelse på forskelligartet leg, aktivitet og rutine. Legen er grundlæggende i hverdagen og personalet og ledelsen støtter, guider, rammesætter og prioriterer legen som en værdi for det gode børneliv.

Voksne understøtter barnets undren, nysgerrighed, initiativer og eksperimenter i børneinitierede lege, vokseninitierede aktiviteter og rutinesituationer. Personalet og ledelsen bruger barnets legeindhold som indikatorer for, hvad barnet er optaget af og hvad der udfordrer som grundlag for videre pædagogiske og didaktiske overvejelser over fremadrettet indsats. De pædagogiske læreplanstemaer indgår i en bred og sammenhængende forståelse gennem hele hverdagen som betydning for barnets læring og udvikling. Læringsmiljøet understøttes gennem indbydende, inddragende og tilgængelige materialer for hele børnegruppen.

3. Lege- og læringsmiljøer

Indikatorer

- ✓ Børnene har medbestemmelse i vokseninitierede aktiviteter og rutiner
- ✓ Personalet understøtter forskelligartet leg
- ✓ Leg og aktivitet tager udgangspunkt i NUZO

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Personalet skaber mulighed for børneinitierede lege hele dagen ✓ Forskelligartet legetøj og materialer er tilgængeligt for og i legen ✓ Materialer og legetøj har ikke en bestemt anvendelsesmulighed ✓ Personalet inspirerer børnene til at inddrage forskellige legeredskaber/legetøj ✓ Tydelighed for hvad børnene kan foretage sig – eksempelvis et aktivitetsskema eller guidning til dagens muligheder ✓ Personalet indtager forskellige roller i legen (træner, medspiller, instruktør og tilskuere) ✓ Gode overgange i hverdagens skift, hvor børn ikke oplever uhensigtsmæssig ventetid <p>Personalet har organiseret aktiviteter, lege og rutinesituationer på en måde, der tilgodeser børnegruppens behov på dagen</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Rutinesituationer skaber mulighed for aktiv deltagelse ✓ Børn udviser glæde i lege og aktiviteter
Opsamling	<p><i>Institutionen har i forbindelse med tilsyn 2021 udviklet på læringsmiljøerne og læringsaktiviteterne. Herforuden er der udviklet på personalets rolle i legen, hvor der er udviklet på tilgængelige voksne i legen og rollefordeling i forhold til praktiske gøremål. Institutionen har udviklet på temaerne ved anvendelse af evalueringsmodel, hvor der bl.a. er udviklet på anvendelse af risikofyldt leg. Institutionen inddrager børneperspektivet gennem et fokus på medbestemmelse omkring leg, til og fravalg i forhold til større og mindre grupper, samt i forbindelse med mellemmåltider, hvor børnehavebørnene selv vælger om de ønsker mad (data fra egen rapportering).</i></p> <p>Institutionen har en god organisering, hvilket observeres ved at personalet fordeler sig i mindre grupper både ude og inde. Ligeledes har institutionen struktureret dagen, så de forskellige små grupper ved hvad de skal om formiddagen. Personalet er fordybet i de mindre grupper ikke blot i den planlagte leg og aktivitet men hele formiddagen, hvor personalet sammen med børnene følger hinandens initiativer i et flow. Personalet har en plan for indhold, men børnene har medindflydelse på, hvordan aktiviteten og legen udvikler sig.</p> <p>Personalet understøtter forskelligartet leg med afsæt i det børnene er optaget af på dagen. Eksempelvis udvikler en leg sig fra at stable kasser til at bygge tårne, og videre til hulebyg som videre igen udvikler sig til leg som dinosaur. Personalet understøtter leg og aktivitet med at inddrage materialer og legeredskaber. Eksempelvis inddrager personalet dinosaurer fra stuen ud til leg på legepladsen, og da en gruppe børn finder insekter henter personalet en bog om insekter, som videre udvikler sig til dialog om forskellige dyr. Personalet understøtter ligeledes legen ved selv at være deltagende, hvor</p>

personalet indgår i forskellige positioner. Eksempelvis indgår personalet i leg med dinosaurers på stuen, hvor personalet inddrager en legende stemme, der videre inspirerer børnene til udvikling af legen. I en aktivitet med 'smølfejagt' indtræder personalet i rollen der skal finde billeder, hvor børnene selvstændigt sammen får lagt billeder af smølfer ud på legepladsen. Rollerne skiftes mellem børn og personale, og aktiviteten udvikler sig over hele formiddagen. Børnene bliver herved medinddraget og får oplevelsen af autonomi.

I vuggestuen udvikler legen sig gennem voksnes tætte nærvær med børnene, hvor personalet skiftevis indgår i en position hvor de går foran, ved siden og bag ved barnet/børnene. Personalet inspirerer til leg, og kan med få justeringer videreudvikle på indtagelse af de forskellige roller.

Børnene i børnehaven inddrager aktivt i forbindelse med måltidet, hvor der anvendes en oversigt over hvilke børn der har opgave i at dele drikkedunke ud og hente mad. Også i disse sammenhænge lykkes det personalet at udvise tillid til at børnene selvstændigt kan klare opgaven, hvilket øger deres autonomi. Måltidet danner ramme for selvstændighed idet formiddagsmaden i børnehaven struktureres som selvvalg, hvilket har hensigtsmæssigt betydning for, at børnene kan forblive i leg, hvis de ikke er sultne. Denne struktur medvirker til få afbrydelser i leg.

Personalet understøtter de gode overgange ved, at børnene oplever hensigtsmæssigt ventetid. I børnehaven inddrages dialogisk læsning og samling i overgangen fra leg og aktivitet til måltidet. Og i vuggestuen anvendes sang og lege i legemiljøet indtil maden er klar.

Personalet organiserer som udgangspunkt leg, aktivitet og rutine efter børnenes behov på dagen, men der kan med fordel justeres så børnene ikke oplever overgange, der kan undgås. Eksempelvis observeres der en gruppe børn fra vuggestuen på legepladsen, der skal ind for at holde samling og spise formiddagsmad, for igen at skal på legepladsen og på cykeltur bagefter.

Anbefalinger til vedligeholdelse af praksis

- ✓ Vedligehold organisering i små grupper
- Vedligehold og videreudvikle praksis for at personalet indtager forskellige roller i legen. Udvikle særligt på rollen som 'medspiller'
- Vedligehold praksis for gode overgange
- Vedligehold praksis for at inddrage børnene aktivt i rutiner
- Videreudvikle praksis for at organiserer dagsformen i forhold til børnenes behov. Undgå overgange der ikke er nødvendige
- Vedligehold praksis for måltidet der indeholder samvær, dialog og fællesskab

Vurdering	Fuldstændig opfyldelse Der arbejdes selvstændig videre med pejlemærket og det anbefales, at praksis vedligeholdes.
-----------	---

4. Kommunikation og sprog

Kommunikation og sprog er centralt for læringsmiljøet og understøttes positivt i interaktionen både mellem voksen/barn og barn/barn. Barnet har ret til at eksperimentere kommunikativt og sprogligt for derved at gøre sig erfaring i, at aflæse, genskabe og udvikle en passende kommunikation i forskellige kontekster. Læringsmiljøet danner ramme for en bred vifte af kommunikativt og sprogligt ordforråd, udtale samt sætningsdannelse.

Barnet erfarer sprogets mangeartede nuancer gennem legen, aktiviteter og rutiner. Barnet tilegner sig erfaring med skriftsprog og digitalisering gennem inddragelse af forskellige materialer. Det kommunikative og sproglige læringsmiljø understøttes ud fra barnets udviklingspotentiale, og personalet tilrettelægger en tidlig indsats ud fra det pædagogiske grundlag samt Randers kommunes inklusionsstrategi. Den kommunikative og sproglige indsats sker i tæt samarbejde med barnets forældre og evt. tværfagligt samarbejde.

<h3>4. Kommunikation og sprog</h3>	
Indikatorer	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Personalet henvender sig til børnene, taler med dem, giver beskeder og italesætter initiativer, handlinger og udtryk i alle sammenhænge (anvendelse af udvekslingstonen) ✓ Personalet italesætter egne handlinger og følelser ✓ Personalet inviterer til dialog i leg, aktivitet og rutiner ✓ Personalet anvender dialogisk læsning ✓ Anvendelse af rim, sang og rytme ✓ Personalets udvidelse af begrebsforståelse ✓ Børnene tilbydes uforstyrrede læseområder ✓ Digitale værktøjer inddrages ✓ Skriftsprog inddrages
Opsamling	<i>Institutionen udarbejder sprogvurdering i henhold til Randers Kommunes procedure for sprogvurdering. Institutionen tilrettelægger lege- og læringsmiljøet på baggrund af handleplaner, og forældre inddrages i</i>

4. Kommunikation og sprog

handleplanerne. Ved behov inddrages PPR gennem tværfagligt netværksmøder (data fra egen rapportering).

I sammenhæng til institutionens opfyldelse af pejlemærkerne relationer, mangfoldighed og inklusion og lege- og læringsmiljø understøtter personalet et godt sprogmiljø, og institutionen opfylder indikatorerne for kommunikation og sprog og opfylder derved pejlemærket.

Personalet kommunikerer anerkendende med børnene, italesætter børnenes og egne initiativer og oplevelser, og inviterer generelt til udviklende dialoger i leg, aktivitet og rutine. Dialogerne har mange turtagninger og personalet udviser praksis for at understøtte børnene i at uddybe deres forståelse og oplevelser. Ligeledes er personalet i tæt kontakt med børnene og fordybet over tid, hvilket bidrager til at personalet ser og møder børnene på det, der optager dem. Ligeledes understøtter personalet børnenes begrebsforståelse ved at spørge ind til emner i dialogen, og udvider deres ordforråd ved at tillægge nye ord. Eksempelvis er der en længere dialog i en børnegruppe omkring en mår, hvor personalet understøtter børnene i at forstå hvad det er for et dyr, og udvide med betydningen af ådsler. I dialogen inddrages iPad for at se billeder af en mår, og der søges oplysninger om, hvad måren spiser. Nærværet og dialogen bidrager til, at alle børn byder ind, og personalet støtter børnene i at høre hinandens input til dialogen. Herforuden kommer personalets kendskab til barnet til udtryk, da personalet hjælper børnene med at fortælle om oplevelser de tidligere har fortalt om.

Personalet inddrager det tidlige skriftsprog og talforståelse ved at inddrage tal- og bogstavmagneter i legen med dinosaur. I den sammenhæng bliver børnene gennem personalet opmærksom på at de starter med samme forbogstav, og at der fædre også starter med det samme.

I forbindelse med borddækning inddrages det at tælle og tal på væggen, som børnene selv har været medvirkende til at udarbejde materiale til.

Personalet inddrager dialogisk læsning i lege- og læringsmiljøet både ude og inde i både vuggestuen og børnehaven. Det litterære materiale inddrages som en naturlig del af dialogen, legen, aktiviteten og i overgange. Personalet tilbyder uforstyrrede læseområder, trods det at den dialogiske læsning flere gange opstår i det spontane.

I vuggestuen inddrages sang i det spontane, både som kommunikationsform og som vej til at skabe tryghed. Eksempelvis synger en voksen om at finde sutten til et barn.

Anbefalinger til vedligeholdelse af praksis

4. Kommunikation og sprog

	<ul style="list-style-type: none"> • Vedligehold praksis for at inddrage dialog med mange turtagninger som en del af hele hverdagslivet • Vedligehold praksis for udvidet begrebsforståelse og udvidet ordforråd • Vedligehold praksis for at inddrage dialogisk læsning som del af hverdagslivet • Vedligehold praksis for at inddrage tal, bogstaver og litterært materiale i leg, aktivitet og rutine
Vurdering	Fuldstændig opfyldelse Der arbejdes selvstændig videre med pejlemærket og det anbefales, at praksis vedligeholdes.

5. Fysiske rammer

Randers kommune sikrer, at alle børn har fysisk plads til fordybelse og leg både ude og inde. Institutionens fysiske ramme skal inspirere barnet til alsidige lege og aktiviteter, både individuelt og i grupper. Indretningen understøtter de pædagogiske læreplanstemaer både i materialer, møblering og indretning. Den fysiske ramme skal kunne justere sig i forhold til børnegruppens trivsel, udvikling, læring og dannelse. Det fysiske rum skal være sundt, sikkert og inspirerende.

5. Fysiske rammer

Indikatorer	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Der er aktivitets - og legematerialer/-møbler inde og ude ✓ Mulighed for kropslig deltagelse der udfordrer krop og sanser ✓ Der er mulighed for henholdsvis rolig og vild leg ✓ Den fysiske indretning understøtter barnets selvstændighed i garderoben, badeværelset, spiseområdet og legemiljøet ✓ Mulighed for justering af det fysiske legemiljø ✓ Der er fysisk plads til voksen deltagelse i legemiljøet ✓ Der er tydelige hygiejneprocedurer ved fx. bleskift og i spisesituationer ✓ Godt lys, lyd og luft ✓ Billedmateriale, udstilling med videre i børnehøjde ✓ Der er udsmykning, der er vedkommende, inspirerer og stimulerer børnene
-------------	--

5. Fysiske rammer

Opsamling	<p><i>Institutionen har fokus på at udvikle læringsmiljøet ud fra den enkelte børnegruppe, og justerer på stuerne i forhold til legematerialer (data fra egen rapportering)</i></p> <p>Institutionen skaber mulighed for kropslig deltagelse der udfordrer krop og sanser. Der er motoriske redskaber på stuerne og udenfor er der udfordrende terræn, som også bidrager til sansestimuli. Personalet understøtter bevægelsesleg og aktivitet, og guider børnene hensigtsmæssigt i eksempelvis at gå balance og slå kolbøtter. Personalet er kropsligt deltagende i aktiviteterne.</p> <p>Den fysiske ramme justeres efter behov hvilket opleves ved, at der gøres plads til samling, bygges balanceboom mm. Der er indrettet så børnene selvstændigt kan vaske hænder, tage tøj i garderoben mm. Der er ligeledes god hygiejneprocedure i forbindelse med måltid, toilet og bleskift.</p> <p>Institutionen har flere steder billedmateriale og udsmykning der inspirerer til dialog og leg. Eksempelvis observeres det, at et barn i vuggestuen er optaget af huse, hvor der er billeder af familier. I børnehaven anvendes billedmateriale til at tælle og får greb om hvordan eksempelvis et 4 tal ser ud. I badeværelsesmiljøet og i garderoben observeres der vedkommende billedmateriale, der tematiserer bevægelse og børnefællesskaber. Ligeledes er der billedmaterialer i køkkenmiljøet på en stue, hvor der både er menukort og madretter der inspirerer til leg.</p> <p>Der kan med fordel udvikles på udsmykning på legepladsen der bidrage til tematiserede legemiljøer.</p> <p>Der er aktivitets- og legematerialer, men der kan med fordel udvides på legepladsens materialer.</p>
Vurdering	<p>Fuldstændig opfyldelse</p> <p>Der arbejdes selvstændig videre med pejlemærket og det anbefales, at praksis vedligeholdes.</p>

6. Forældresamarbejde

I dagtilbudsloven står der, at dagtilbud i samarbejde med forældrene skal give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse samt bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.

Personale og ledelse skal inddrage og samarbejde med forældre omkring barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. Forældre skal have mulighed for indblik i institutionens hverdagsliv, fokusområder og læring gennem deltagelse i årlige arrangementer, samtaler, dialog i bringe- og hente situationer, opslag på Aula samt bestyrelsesarbejde.

Forældrerepræsentanter inddrages i det pædagogiske tilsyn for at medvirke til, at kvalificere tiltag og indsatser for institutionens fremadrettede udviklingsområder.

Forældresamarbejde indgår i tilsynsmødet af det pædagogiske tilsyn gennem inddragelse af forældrerepræsentant i institutionen.

6. Forældresamarbejde

Data	<p>Data fra egen rapportering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Institutionen afholder løbende forældresamtaler i en struktureret form • Forældre har mulighed for samtale efter behov • Forældre får indsigt i aktiviteter, leg og processer gennem video og beskrivelser på Aula • Institutionen anvender bringe- og hentesituationer til at videregive- og modtage vigtig information om barnet • Forældre inviteres til årlige forældremøder, hvor forældre får indblik i pædagogisk praksis. Det pædagogiske grundlag uddybes. • Institutionen har forældrerådsmøder hvor pædagogiske emner drøftes
Indikatorer	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Forældre og personale deler ligeværdigt viden om barnet ✓ Beslutninger om tiltag i forhold til barnet drøftes i fællesskab mellem forældre og personale ✓ Personalet anerkender forældres perspektiver på barnets behov ✓ Personalet er i løbende dialog og vejleder forældre i forhold til barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse ✓ Institutionen har en tydelig organisering for dialog med forældre i bringe og hente situationer ✓ Forældre oplever sig inddraget i pædagogiske aktiviteter i institutionens hverdagsliv ✓ Institutionen anerkender og tilpasser sig i forhold til forældres individuelle behov i samarbejdet omkring deres barn ✓ Institutionen anvender forskellige platforme til kommunikation og information til forældre

6. Forældresamarbejde

Opsamling	Data fra egen rapportering, observation og dialog til tilsynsmødet giver indtryk af at institutionen opfylder indikatorerne og derved pejlemærket. Personalet viser praksis for at forbinde pædagogiske overvejelser og tiltag med indsatser i hjemmet. Forældrerepræsentant giver ligeledes indtryk af, at personalet i samarbejde med forældre understøtter barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse.
Vurdering	Fuldstændig opfyldelse Der arbejdes selvstændig videre med pejlemærket og det anbefales, at praksis vedligeholdes.

7. Sammenhænge

I Dagtilbudsloven står der, *at dagtilbud i samarbejde med forældrene skal sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud. Dagtilbud skal endvidere i samarbejde med forældre og skole sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.*

I Randers kommune er det vigtigt at give alle børn de bedste muligheder for en forberedt og sammenhængende overgang fra hjem til dagpleje/vuggestue, overgang til børnehave samt overgang til skole. Personale og ledelse skal i tæt samarbejde med forældrene tilrettelægge overgangen for barnet, så læringsmiljøet understøtter barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Læringsmiljøet skal for skolesøgende børn introducere og give det enkelte barn mulighed for at udvikle nysgerrighed i sammenhæng med læreplanstemaerne hertil bogstaver, tal, mønstre, former med videre. Læringsmiljøet skal tilrettelægges ud fra et ressourceorienteret børnesyn.

7. Sammenhænge

Data	Data fra egen rapportering <ul style="list-style-type: none"> • Forældre inviteres til arrangementer i løbet af året • Institutionen har opmærksomhed på børn i udsatte positioner, hvor der sikres en ressourceorienteret tilgang
------	---

7. Sammenhænge

	<ul style="list-style-type: none"> • Institutionen har fokus på at være tydelige overfor forældrene, så der er tydeligt hvilke aftaler der laves omkring barnet • Institutionen inviterer nye forældre til opstartssamtale • I opstarten anvendes telefonopkald for at sikre ekstra kommunikation • Kommende børnehavebørn inviteres på besøg forinden opstart, hvor der er fokus på relations dannelse til børn og voksne gennem leg, og lære børnehaven og vuggestuen at kende. • Kommende førskolebørn besøger distriktsskolen flere gange forinden overgangen til førskole • Institutionen låner løbende lokaler i skolen • Ved behov inddrages PPR forinden skolestart • Institutionen anvender overleveringsskema
Indikatorer	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Forældrene inddrages i forbindelse med overgange og der afholdes opstartssamtale ✓ Personalet justerer sig efter barnets og forældrenes behov i forbindelse med overgangen ✓ Der anvendes overleveringsskemaer ✓ Der afholdes overleveringsmøder hvor relevante samarbejdspartnere inddrages (ex. PPR, pasningstilbud etc.) ✓ Personalet justerer læringsmiljøet, så det tilpasses barnets nærmeste udviklingszone ✓ Personalet har fokus på børn i udsatte positioner ✓ Institutionen samarbejder med skolen
Opsamling	<p>Data fra egen rapportering og dialog til tilsynsmødet giver indtryk af, at institutionen opfylder indikatorerne og derved pejlemærket.</p> <p>Personalet samarbejder med forældre i god tid forinden overgang til førskole for at understøtte et læringsmiljø der tilgodeser det enkelte barns behov.</p> <p>Forældrerepræsentant oplever god overgang fra hjem til institution, samt fra vuggestue til børnehave.</p>
Vurdering	<p>Fuldstændig opfyldelse</p> <p>Der arbejdes selvstændig videre med pejlemærket og det anbefales, at praksis vedligeholdes.</p>

Tilsynsmøde

Dato	20. juni 2023.	
Forældrerepræsentant	Kristine, forældre til barn i vuggestue og i forældreråd.	
Dagtilbudsleder	Rikke Futtrup Jensen	
Pædagogisk leder	Karina Fischer Skjødt	
Medarbejder(e)	Elsebeth pædagog i vuggestuen, Emilie pædagog i børnehaven (Hulen).	
Pædagogisk konsulent	Mette Skovgaard Jensen	
Evt. referent	Malou Reimers Sørensen.	
Referat fra tilsynsmødet	<p>Opsamling på tilsyn 2021:</p> <p>I børnehaven har de kigget på den aktuelle børnegruppe. For at se hvilke roller og position børnegruppen kræver, at den voksne indtager. Det er et fokus på personalemøderne, f.eks. hvilke roller der er nemmere / svære at indtage. Det har hjulpet at italesætte de voksnes roller. Det bliver skemalagt at alle børn har en voksen, som kan indtage den rolle/position de kalder på.</p> <p>Legen har ikke være glemt, men tiltagene har styrket legen og har været med til udvikling. Styrke børn i udsatte positioner. Legen skal have en værdi i selv, og det er prioritere, at der er mere plads til fri leg. De organiserer sig i små grupper.</p> <p>Vuggestuen har samme fokus, men ligeledes fokus på at de små skal lære at lege og følge børnenes initiativer. Prioritere små grupper. De voksnes er gode til at deltage og være tæt på legen.</p> <p>Fokus for udvikling er løbende skriftet, i starten var fokus på lege- og læringsmiljøer. Det har rykket sig til legen og de voksnes deltagelse i legen.</p> <p>Relationer:</p>	

Dato	20. juni 2023.
	<p>Venskaber er et emne der er fokus på i børnehaven. Alle læreplanstemaer kan kobles sammen med venskaber. Det er noget børnegruppen tager til sig. Børnegruppen har lært at hjælpe hinanden og der er gode børnefællesskaber.</p> <p>Der tilbydes en pædagogisk bagdør ved at give børnene en hjælperolle, særligt for børn der har svært ved at være i situationen f.eks. inden måltider.</p> <p>Mangfoldighed og inklusion: Benytte konflikter til ikke kun af få dem løst, men udnytte konflikter til hvordan børnene kan lege sammen.</p> <p>Kan genkende arbejdet ud fra fortællingerne. Der er rart at høre, at der er et godt fundament i huset og høj faglighed og bevidsthed herom. Det er de små ting, som man ikke tillægger stor værdi i hverdagen, men de har betydning. Det grundlæggende er på plads, så selvom der er fravær fra en pædagog i vuggestuen, så er fundamenten godt, så det påvirker ikke fagligheden.</p> <p>Det er vigtige grundværdier, som man lykkedes med.</p> <p>Lege- og læringsmiljøer: Bevidsthed om vigtigheden af, at én voksen ikke bærer alle kasketter på samme tid. Forældre ser enormt nærværende voksne. De voksne er deltagende i legen og der ses voksne i forskellige roller og det giver en stor ro. Barn afspejler det hun får med i vuggestuen, selvstændig og hjælpsom og opmærksom på andre børn.</p> <p>Kommunikation og sprog: Det relationelle arbejde afspejler et godt læringsmiljø der understøtter kommunikation og sprog.</p> <p>Fysiske rammer: Billeder i garderober er for at skabe dialog mellem forældre og barn, og for at skabe sammenhæng mellem daginstitution og hjem.</p> <p>Skaber den gode dialog og belyse forældrene om børnene.</p> <p>De er optaget af billederne, og forældrene oplever, at det skaber dialog og trækker børnene til. Det skaber følelse af ejerskab og at børnene hører til.</p>

Dato	20. juni 2023.
	<p>Forældresamarbejde: Forældre vil gerne have mere på Aula omkring hvad de laver i hverdagen - både leg og strukturen. Have et indblik i hvad der sker mens børnene er i institution. Ønsker at vide hvad de laver i hverdagen.</p> <p>Det er en svær balance og imødekomme alle forældre. Nogle vil have mere og andre mindre. Der er ingen rammer for hvor meget eller lidt de benytter Aula, men det er meget bestemt efter tid og energi.</p> <p>Hente/bringe: Når der hentes sent, så kan det være svært at få overleveret information til de tilbageværende voksne. Det er et opmærksomhedspunkt hvilke voksne, der er ansvarlig for at sige farvel. Det er en balance og det kan være svært hvis der er mange der henter på samme tid eller hvis børnegruppen kalder på nærvær.</p> <p>Er der emner der kræver dialog, så er forældre blevet opfordret til at kontakte på Aula eller aftale møde – så længere dialoger ikke foregår i børnetiden.</p> <p>Tydighed omkring at vedkommende ikke har været sammen med barnet, men at barnet er blevet set i dag.</p> <p>Der er sket et skift efter at der har været fokus på legen, der er misset noget i forældrekommunikation. Der er noget som er vigtigt for forældre, men det er også vigtigt at belyse begge sider, så når forældre kalder på dialog, så tager det tid fra legen med børnene.</p> <p>Orienter forældre om hvad der er fokus på, at vi arbejder med det og det har betydning.</p> <p>Ved dialog med forældre, så må man italesætte hvis børnene kalder på hjælp, at man bliver nødt til at være ved barnet nu, men at man kan vende tilbage og/eller skrive/ringe for at følge op på drøftelsen.</p> <p>Der er forståelse og åbenhed over for udfordringer, børnehuset er klar til at hjælpe og gribe forældrene. Nogle gange kræver det bare at personalet lytter, og der er sammenhæng, så informationer bliver videregivet til andet personale. Personale er med på at justerer og prøve efter forældres ønsker. Forståelse for hvad der sker i hjemmet, og giver opbakning.</p>

Dato	20. juni 2023.
	<p>Der kan være ønsker fra forældre, der ikke kan efterleves og pædagogerne er barnets talerør, her kan personalet komme med andre løsningsforslag og handlingsmuligheder.</p> <p>Sammenhænge: De børn som skal fra vuggestuen har musik og sang med de yngste i børnehaven. 1 måned før begynder de at deltage i børnehaven 2 gange om ugen, blandt andet til samlinger.</p> <p>Ved overgang bliver der kigget på den aktuelle børnegruppe eller barn, og så bliver overlevering justeret. Der bliver overleveret med skema, hvor vuggestuen overleverer hvad de selv og børnehaven hvad de kan tilbyde.</p> <p>Førskole gruppe samles i efteråret og besøger skolen og er i deres lokaler og legeplads. Et personale er med i førskolen.</p> <p>De børn hvor der er brug for det, er der et møde inden opstart i skole. Nogle har brug for flere møder, og så justerer de praksis efter hvad der er behovet for barnet.</p> <p>Indkøring til vuggestue justeres ligeledes efter barnets og familiens behov.</p> <p>Der er god sammenhæng mellem vuggestue og børnehave. Der er meget flydende mellem grupperne.</p> <p>Vuggestue og børnehaven besøger hinanden på legepladsen, og børnenes initiativer bliver mødt.</p> <p>Evalueringskultur: Holde fokus på faglig drøftelse og hvordan drøftelser bruges. Det skal give mening og er en hjælp til at opretholde den høje faglighed. I skal bruge den til at bliver opmærksom på hvad det er I gør godt.</p> <p>Der er sket er stor udvikling over de seneste år.</p> <p>Der er en mening bag alle de små ting man gør.</p>

Dato	20. juni 2023.
	Nye kollegaer guides og tager fundamentet til sig, og spejler det personale som er gode rollemodeller. Det er vigtigt at fundamentet og fagligheden italesættes.

Samlet vurdering

Den samlede vurdering gives ud fra følgende kriterier:

Samlet vurdering	Vurdering på pejlemærkerne
På baggrund af det samlede tilsyn arbejder institutionen selvstændigt videre med udvikling af praksis.	Vurderes alle pejlemærker: <ul style="list-style-type: none"> • Fuldstændig opfyldelse, • Omfattende opfyldelse eller • Delvis opfyldelse
På baggrund af det samlede tilsyn udarbejder institutionen en handleplan i samarbejde med den tilsynsførende konsulent.	Vurderes ét eller flere pejlemærker: <ul style="list-style-type: none"> • Begrænset opfyldelse
På baggrund af det samlede tilsyn udarbejder institutionen en handleplan i samarbejde med den tilsynsførende konsulent og der laves et opfølgende tilsyn.	Vurderes ét eller flere pejlemærker: <ul style="list-style-type: none"> • Utilstrækkelig opfyldelse

Samlet vurdering	Vurdering på pejlemærkerne
<p>På baggrund af det samlede tilsyn, er der konstateret så bekymrende forhold at, der iværksættes skærpet tilsyn. Kommunalbestyrelsen orienteres.</p>	<p>Ved bekymrende forhold</p> <p>Der vil altid ske en vurdering af de konkrete forhold eller den konkrete henvendelse før der igangsættes skærpet tilsyn</p> <p>Pejlemærkerne er generelt af begrænset eller utilstrækkelig opfyldelse. Ringe kvalitet.</p> <p>Negativ fysisk kontakt.</p> <p>Bekymrende henvendelser omkring forholdene i institutionen</p>

Observationer, egen rapportering samt tilsynsmøde giver anledning til følgende samlede vurdering:

På baggrund af det samlede tilsyn arbejder institutionen selvstændigt videre med udvikling af praksis.